

У Сполучених Штатах Америки діти з особливими потребами можуть отримувати інклюзивну освіту, яка разом із відповідною медичною допомогою дає їм змогу повністю розкрити свій потенціал. Завдяки такому підходові у старшому віці діти з різними нозологіями мають змогу працювати, сплачувати податки і користуватися всіма правами, які надає людям суспільство.

Свій шлях у проведенні кардинальних освітніх реформ пройшла Голландія. Саме цю країну з-поміж інших європейських держав вирізняє своєрідність розвитку системи спеціальної освіти і відсутність неапробованих варіантів навчання. У 1991 р. голландським урядом було схвалено освітній проект «Внутрішня підтримка» щодо створення і функціонування відповідних шкільних служб. У 1994 р. був прийнятий Закон «Крок за кроком до школи», який засвідчив, що всі масові та спеціальні школи для дітей з легкою розумовою відсталістю та труднощами у навчанні мають взаємодіяти в наданні якісної освіти учням з особливими освітніми потребами, використовуючи спільні кадрові, навчально-методичні та інші ресурсні можливості. Голландська система освіти зазнала докорінного реформування, що привело до функціонування різних типів навчальних закладів (спеціальних і масових) в єдиній системі. Відповідно, основною моделлю надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими потребами є підтримка з боку функціонуючих спеціальних закладів. Саме фахівці спеціальних навчальних закладів виступають основними консультантами-помічниками в наданні спеціальної допомоги як учням з особливими потребами, так і вчителям масових шкіл, котрі їх навчають. За наявності у масовій школі значної кількості таких дітей, у штат навчального закладу зараховується спеціальний педагог, який опікується учнями з особливими потребами, надає консультативну допомогу їхнім батькам і вчителям [2, с.11].

Аналіз досвіду навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку у зарубіжних країнах свідчить, що у переважній більшості з них інклюзивне навчання є основною формою здобуття освіти людьми з обмеженими можливостями. Однак, варто зазначити, що діти з особливими освітніми потребами мають змогу здобувати освіту і в спеціальних навчальних закладах, і в закладах масового типу.

Список використаних джерел

1. Єгоров Г.С. Тенденції розвитку змісту базової освіти у країнах Заходу / Г.С.Єгоров, Н.М.Лавриченко, Б.Ф.Мельниченко / Відп. ред. Н.М.Лавриченко. – К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2003. – 186 с.
2. Ярмошук І. Інклюзивне навчання в системі освіти / І. Ярмошук // Шлях освіти. – 2009. № 2. – С. 24-28.

УДК 159.923.2

БАРЧІЙ М. С.
Мукачівський державний університет, Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Професійне становлення – передбачає формування професійної спрямованості, компетентності, соціально значущих та професійно важливих якостей, готовність до постійного професійного зростання, пошук оптимальних прийомів якісного і

творчоготовиконання діяльності у відповідності до індивідуально-психологічних особливостей людини [1].

Процес професійного становлення студентів насамперед породжує якісну зміну професійної спрямованості, яка виявляється у мотивах вибору професії, навчальних мотивах і професійних ціннісних орієнтаціях, зумовлена етапом навчання та особливостями фаху.

М. Дьяченко та Л. Кандибович перераховують такі напрями розвитку особистості студента як майбутнього фахівця:

- зміцнюється професійна спрямованість, розвиваються здібності;
- вдосконалюються, «професіоналізуються» психічні процеси, стани;
- формується почуття обов'язку, відповідальність, професійна самостійність, більше проявляється індивідуальність студента, його життєва позиція;
- зростають домагання студента в галузі своєї майбутньої спеціальності;
- на основі інтенсивної передачі соціального і професійного досвіду та формування необхідних якостей зростає соціальна, духовна й моральна зрілість;
- збільшується вплив самовиховання студента у формуванні якостей, досвіду, необхідних йому як майбутньому спеціалісту;
- зміцнюється професійна самостійність і готовність до майбутньої практичної роботи [2].

У процесі навчання у вищому навчальному закладі формування інтересу й любові до обраної професії досягається шляхом вироблення у студентів правильного уявлення про суспільне значення та зміст роботи в майбутній галузі діяльності, про закономірності її розвитку. Надзвичайно важливо формувати у кожного студента впевненість у своїй професійній придатності, а також свідоме розуміння необхідності оволодіння всіма дисциплінами, видами підготовки, передбаченими навчальним планом даного вузу; виробляти прагнення слідувати за тенденціями розвитку обраної спеціальності [3].

Дослідники виділяють наступні психологічні умови для професійного становлення студентів:

- усвідомлення студентами завдань та вимог майбутньої професії;
- формування в студентів професійно-психологічної спрямованості;
- стимулювання активності кожного студента;
- врахування у процесі навчальної взаємодії зі студентами індивідуальних особливостей кожного;
- стимулювання потреби у професійному самовдосконаленні [2].

Успішність професійного становлення майбутнього фахівця, на думку дослідників, визначається за такими ознаками:

- активність особистості;
- усвідомлення себе як професіонала;
- здатність до саморозвитку;
- наявність професійно важливих якостей та здібностей;
- ціннісно-сміслові ставлення до професійної діяльності;
- творчий підхід до здійснення професійної діяльності;
- професійна компетентність;

– готовність подолання напруженої ситуації, успішного виконання поставленого завдання.

У цілому професіонала можна охарактеризувати як людину, що оволодіває нормами професії в мотиваційній та операційній сферах; результативно, з високою продуктивністю здійснює свою трудову діяльність; самостійно будує сценарій кар'єрного зростання, прагне до розвитку своєї особистості засобами професії, збагачує досвід професії оригінальним творчим внеском, сприяє підвищенню соціального престижу даної професії в суспільстві. Серед тенденцій становлення особистості студента як майбутнього фахівця, виділяють суттєві зміни в структурі самосвідомості студента: завершується процес професійного самовизначення, що відображається в змісті його «образу-Я»; формується соціальна, духовна й професійна зрілість особистості студента, цілісність і стійкість його «Я», психологічна готовність випускника до реалізації професійних функцій [3].

Соціалізація особистості майбутнього фахівця є багатоаспектним явищем і детермінована низкою соціокультурних чинників: ментально-духовна атмосфера сімейно-родинного середовища; особливості довузівського освітньо-виховного й професійного простору; організація навчального процесу у вищому навчальному закладі.

Таким чином, становлення особистості студента як майбутнього фахівця супроводжується «професіоналізацією» психологічних процесів і станів, розвитком професійної спрямованості й самостійності, загальним соціальним і духовним «дозріванням» студента.

Професійне становлення особистості – це цілісний динамічно розгорнутий у часі процес від формування професійних намірів до повної реалізації себе в діяльності. Основним протиріччям професійного становлення є протиріччя між сформованими властивостями особистості та об'єктивними вимогами провідної діяльності, значення якої полягає в тому, що вона зумовлює подальший розвиток особистості. Реалізуючи себе у провідній діяльності, особистість поступово змінюється, що призводить до перебудови мотивів провідної діяльності, формуванню нових властивостей особистості.

Список використаних джерел

1. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. – 200 с.
2. Основи практичної психології /В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. – К. : Либідь, 2003. – 536с.
3. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи. Підручник /Л. Г. Подоляк, В. І Юрченко. – К. : Каравела, 2011. – 360 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>